

Sygn. akt V U 517/21

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 stycznia 2022 r.

**Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim V Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych
w następującym składzie:**

Przewodniczący: Sędzia Beata Łapińska

Protokolant: st. sekr. sądowy Karolina Rudecka

po rozpoznaniu w dniu 10 stycznia 2022 r. w Piotrkowie Trybunalskim

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z wniosku G. C.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

o wysokość świadczenia

na skutek odwołania G. C.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

z dnia 12 stycznia 2021 r. sygn.: (...)

oddala odwołanie.

Sygn. akt VU 517/21

UZASADNIENIE

Decyzją z 12.01.2021r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. z urzędu ponownie ustalił wysokość emerytury G. C. przyznanej na podstawie art. 24 ustawy z 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z FUS (tekst jedn. Dz. U. z 2021 r. poz. 291.) od (...), od dnia, od którego mogła być podjęta wypłata tej emerytury. Zakład wskazał, że podstawa obliczenia emerytury nie podlega pomniejszeniu o kwoty pobranych wcześniej emerytur, i że wysokość emerytury została obliczona od podstawy obliczenia niepomniejszonej o kwoty pobranych wcześniej emerytur. ZUS przy ustalaniu wysokości emerytury uwzględnił wszystkie zmiany w wysokości świadczenia jakie miały miejsce od dnia jej przyznania do 31.12.2020 r. w tym zmiany waloryzacji, jakimi emerytura była objęta oraz zmiany wynikające z załatwienia zgłoszonych wniosków. Ponadto podniesiono, że emerytura ustalona w tej decyzji w okresie od 1 sierpnia 2015 roku do 31 października 2015 roku jest świadczeniem korzystniejszym od dotychczas pobieranej wcześniejszej emerytury przyznanej decyzją z dnia 22.01.2009r. wobec czego Zakład podjął jej wypłatę od dnia 1.08.2015r. do 31.10.2015r. Nadto organ od dnia 1 listopada 2015 roku zawiesił wypłatę emerytury ustalonej niniejszą ustawą i podjął wypłatę emerytury wcześniejszej z uwagi na to, że emerytura ta jest świadczeniem korzystniejszym.

Odwolanie od powyższej decyzji wniosła ubezpieczona domagając się zmiany zaskarżonej decyzji poprzez jej przeliczenie zgodnie z art. 194j Ustawy o emeryturach i rentach z FUS. W uzasadnieniu wskazała, że domaga się zasądzenia wyrównania w kwocie 9094,92 złote i wносиła o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego z zakresu księgowości.

Organ rentowy wniosł o oddalenie odwołania podtrzymując zajęte stanowisko,

Sąd postanowieniem z dnia 1 czerwca 2021 r. oddalił wniosek o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego księgowego.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

G. C. urodziła się (...) Ubezpieczona była uprawniona do emerytury, w wieku obniżonym na mocy decyzji z 22 stycznia 2009r. od (...) roku.

(dowód : okoliczności bezsporne)

Decyzją z 25 października 2013 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. przyznał ubezpieczonej emeryturę po osiągnięciu wieku emerytalnego, której wysokość obliczono z zastosowaniem art. 26 ustawy z 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn. Dz. U. z 2021 r. poz. 291.), czyli podstawę emerytury pomniejszono o sumę kwot pobranych emerytur. Zakład do obliczenia emerytury uwzględnił:

- kwotę składek zewidencjonowanych na koncie z uwzględnieniem waloryzacji 18450,56 zł**
- kwotę zwaloryzowanego kapitału początkowego 415559,21 zł**
- sumę kwot pobranych emerytur w kwocie 88670,06 zł**
- średnie dalsze trwanie życia 253,00 miesiące,**
- emerytura wyniosła 1364,98 zł**

Wypłata emerytury została zawieszona, gdyż korzystniejszym świadczeniem była dotychczasowa emerytura przyznana decyzją z dnia 22 stycznia 2009 roku.

(dowód: decyzja k. 13 akt ZUS)

Zaskarżoną w niniejszym postępowaniu decyzją z 12.01.2021r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych z urzędu ustalił ponownie dla wnioskodawczyni wysokość emerytury, przyznanej na podstawie art. 24 ustawy z 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z FUS od dnia, od którego mogła być podjęta wypłata emerytury, tj. od dnia (...), bez dokonywania pomniejszeń o kwoty pobranych wcześniej emerytur.

Podstawa obliczenia emerytury nie podlegała już pomniejszeniu o kwoty pobranych wcześniej emerytur. Wysokość emerytury została zatem obliczona od podstawy obliczenia niepomniejszonej o kwoty pobranych wcześniej emerytur. Organ rentowy podjął wypłatę tej emerytury od dnia 1 sierpnia 2015 roku do dnia 31 października 2015 roku i wypłacił wyrównanie za ten okres w łącznej kwocie 31,29 złotych. Emerytura ustalona w zaskarżonej decyzji poza wskazanym okresem (1.08.2015r. – 31.10.2015r.) okazała się nadal świadczeniem mniej korzystnym od dotychczas pobieranej wcześniej emerytury przyznanej decyzją z dnia 22 stycznia 2009 roku.

Organ rentowy w decyzji podał, że podstawa obliczenia emerytury wynosi 434009,77 zł (18450,56 zł + 415559,21 zł), wysokość emerytury od (...) wynosi 1715,45 zł. ZUS wskazał, że przy ustaleniu

wysokości emerytury uwzględnił wszystkie zmiany w wysokości świadczenia jakie miały miejsce od dnia jej przyznania do 31.12.2020 r. w tym zmiany waloryzacji, jakimi emerytura była objęta oraz zmiany wynikające z załatwienia zgłoszonych wniosków. Emerytura ustalona w tej decyzji jest świadczeniem korzystniejszym jedynie za okres od 1 sierpnia 2015 roku do 31 października 2015 roku. Dlatego ZUS podjął wypłatę emerytury za ten okres, a od dnia 1 listopada 2015 roku zawiesił wypłatę emerytury ustalonej zaskarżoną decyzją i podjął wypłatę emerytury wcześniejszej ustalonej decyzją z dnia 22 stycznia 2009 roku, z uwagi na to że emerytura ta jest świadczeniem korzystniejszym. Wysokość emerytury od 1.01.2021 r. wynosi 2068,81 zł i jest niższa od dotychczasowej, która wynosi 2279,58 zł, wobec czego organ rentowy będzie kontynuował wypłatę tego świadczenia.

(dowód: decyzja z dnia 12 stycznia 2021 r. - k. 46 akt organu rentowego)

Ustalenia faktyczne Sąd poczynił na podstawie całokształt materiału dowodowego zgromadzonego w procesie, w szczególności w oparciu o dokumenty zawarte w aktach sprawy, w tym o dokumenty z akt emerytalnych wnioskodawczyni. Podnieść należy, że stan faktyczny był co do zasady bezsporny między stronami. Sąd Okręgowy oddalił wniosek dowodowy o powołanie biegłego ds. księgowości gdyż zaskarżona decyzja dotyczyła jedynie prawidłowości zastosowania przez organ rentowy przepisu art. 194j, a w tym zakresie ustalenie wysokości emerytury nie wymagało wiadomości specjalnych.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie nie zasługuje na uwzględnienie.

W niniejszej sprawie, wyrok został wydany, na podstawie art. 1481 § 1 k.p.c., na posiedzeniu niejawnym. Sąd Okręgowy uznał, bowiem, że przeprowadzenie rozprawy nie jest konieczne, albowiem materiał dowodowy pozwala na ustalenie wszystkich istotnych dla rozstrzygnięcia sporu okoliczności, a stanowiska stron zostały jasno sformułowane. W rozpoznawanej sprawie strony nie wnosiły o rozpoznanie sprawy na rozprawie w pierwszym piśmie procesowym, a złożone dotychczas pisma procesowe przez każdą ze stron dawały podstawę do przyjęcia, że przeprowadzenie rozprawy nie jest konieczne. Zdaniem Sądu w przypadku, gdyby głosy stron miałyby się ograniczyć tylko do powtórzenia argumentacji zawartej w złożonych do akt sprawy pismach procesowych, to wyznaczanie rozprawy tylko w tym celu nie byłoby uzasadnione (tak wyrok SA w Gdańsku z 26.06.2018, III AUa 1815/17).

Sprawa nie miała zresztą charakteru wielowątkowego, ani wymagającego wyjaśnienia twierdzeń stron, czy odniesienia się do złożonych wniosków dowodowych. Sąd Okręgowy uznał, że w tym stanie rzeczy n/n sprawa w świetle jednoznacznych stanowisk stron i zebranych dokumentów nie budziła żadnych wątpliwości (por. wyrok SA w Warszawie z 26.04.2018 r., VI ACa 1694/17).

Przechodząc do oceny merytorycznej zasadności odwołania, Sąd Okręgowy zważył, że zgodnie z art. 194j ustawy z 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz.U. z 2021 r. poz. 291) do ustalenia podstawy obliczenia emerytury, o której mowa w art. 24, ubezpieczonego urodzonego w 1953 r. nie stosuje się przepisu art. 25 ust 1 b, jeżeli wniosek o przyznanie tej emerytury zgłosi w terminie 6 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy z 19.06.2020 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. poz. 1222), pod warunkiem, że prawo do emerytury przed osiągnięciem wieku emerytalnego ma ustalone na podstawie wniosku złożonego przed dniem 1.01.2013 r.

Z kolei, stosownie do treści art. 194j ust. 1 ustawy emerytalnej, kwotę emerytury przyznanej na podstawie art. 24 ubezpieczonemu urodzonemu w 1953 r., który wcześniej pobierał emeryturę,

wymienioną w art. 25 ust. 1b, na podstawie wniosku złożonego przed dniem 1 stycznia 2013 r., ustala się ponownie od podstawy ustalonej z zastosowaniem art. 194i. Przeliczeniu podlega zatem podstawa obliczenia emerytury przyjęta w decyzji o ustaleniu prawa do emerytury (art. 194j ust. 2 ustawy emerytalnej). Do ustalenia nowej kwoty emerytury przyjmuje się więc średnie dalsze trwanie życia przyjęte w decyzji o ustaleniu prawa do emerytury, a następnie uwzględnia się kolejne zmiany wysokości świadczenia (art. 194j ust. 3 ustawy emerytalnej).

Emerytura w ponownie ustalonej wysokości przysługuje od dnia, od którego podjęto wypłatę emerytury przyznanej na podstawie art. 24, a w przypadku gdy prawo do tej emerytury było zawieszona - od dnia, od którego mogłaby być podjęta jej wypłata (art. 194j ust. 4 ustawy emerytalnej). Jeżeli ponownie ustalona wysokość emerytury przyznanej na podstawie art. 24 jest wyższa od wypłacanej dotychczas, emerytowi wypłaca się wyrównanie. Kwotę wyrównania stanowi różnica między sumą kwot emerytur, jakie przysługiwałyby w okresie od dnia, o którym mowa w ust. 4, do dnia wydania decyzji, o której mowa w ust. 1, z uwzględnieniem ich waloryzacji, a sumą kwot wypłaconych w tym okresie (art. 194j ust. 5 ustawy emerytalnej).

W uzasadnieniu odwołania skarżąca wskazała, że wnosi o przyznanie jej wyrównania w łącznej kwocie 9094,92 złote oraz dokonuje obliczenia tej kwoty. Do obliczenia wskazanej kwoty przyjęła ona różnicę między kwotą ustaloną w zaskarżonej decyzji wysokości emerytury 1715,45 zł, a wypłacanymi jej od marca 2013 roku świadczeniami. Wskazać tu jednak należy, że podana w zaskarżonej decyzji kwota świadczenia 1715,45 zł jest kwotą brutto. Skarżącą zaś w swoich obliczeniach porównuje ją z kwotami netto wypłacanego jej każdorazowo świadczenia. Porównując tą kwotę 1715,45 zł z kwotami brutto świadczeń (znajdującymi się w załączonych do odwołania decyzjach o waloryzacji) okazuje się, że jest to kwota niższa od wypłacanego świadczenia.

W realiach niniejszej sprawy na mocy zaskarżonej decyzji z 12.01.2021 r. na podstawie art. 194j ustawy emerytalnej z urzędu w związku z wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego z 6.03.2019 r. w sprawie P 20/16 ponownie ustalono dla ubezpieczonej wysokość emerytury przyznanej na podstawie art. 24 ustawy z 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z FUS od 25 października 2013 r. od dnia, od którego mogą być podjęta wypłata tej emerytury, bez dokonywania pomniejszeń o kwoty pobranych wcześniej emerytur. Wysokość emerytury nabytej wraz z osiągnięciem powszechnego wieku emerytalnego w zaskarżonej decyzji z 12.01.2021 r. określono zatem zgodnie z zasadami wynikającymi z art. 26 w/w ustawy emerytalnej, z pominięciem art. 25 ust. 1b tej ustawy, czyli podstawy emerytury nie pomniejszono o sumę kwot pobranych emerytur. Jedynie za okres od 1 sierpnia 2015 roku do 31 października 2015 roku ustalona w ten sposób emerytura była świadczeniem korzystniejszym od wypłacanego.

Stosownie bowiem do treści wyroku Trybunału Konstytucyjnego z 6.03.2019 r. w sprawie P 20/16, art. 25 ust. 1b ustawy z 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w brzmieniu obowiązującym do 30.09.2017 r. w zakresie w jakim dotyczy urodzonych w 1953 r. kobiet, które przed 1.01.2013 r. nabyły prawo do emerytury na podstawie art. 46 tej ustawy jest niezgodny z art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej (OTK-A 2019/11).

W dniu 10.07.2020 r. weszła w życie ustawa z 19.06.2020 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U.poz. 1222). Ustawa ta dostosowała przepisy do orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego z 6.03.2019., P 20/16, wprowadzając możliwość obliczenia wysokości emerytury powszechnej bez pomniejszania podstawy jej obliczenia.

Ustawa zmieniająca w art. 1 dodała do ustawy emerytalnej art. 194i, na mocy którego osoby urodzone w 1953 r., pobierające wcześniejszą emeryturę przyznaną przed 2013r., mogą obecnie

przejsć na emeryturę powszechną bez pomniejszania podstawy jej obliczenia o kwoty wypłaconej dotychczas wcześniejszej emerytury. Natomiast osobom, które przeszły już z wcześniejszej emerytury na emeryturę powszechną świadczenie to zostanie przeliczone o czym z kolei stanowi przepis art. 194j ustawy emerytalnej.

Sytuacja prawna ubezpieczonej z rocznika 1953, która przeszła na emeryturę w 2013r., jest odmienna od sytuacji ubezpieczonych z rocznika 1953, którzy wnioski o emeryturę złożyli zgodnie z art. 194 i ustawy emerytalnej w terminie 6 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy z 19.06.2020 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. poz. 1222). Inna jest bowiem data przejścia na emeryturę tych osób, co ma wpływ na sposób obliczenia świadczenia. Nie jest to nierówność wobec prawa. Każdy bowiem z ubezpieczonych z rocznika 1953 r. miał prawo do samodzielnego podjęcia decyzji o tym, w jakiej dacie przejdzie na emeryturę. Dodatkowo należy zauważyć, że prawo do zabezpieczenia społecznego zostało ustalone w najwyższym hierarchicznie akcie jakim w porządku krajowym jest Konstytucja RP. W myśl art. 67 ust. 1 Konstytucji RP, obywatel ma prawo do zabezpieczenia społecznego w razie niezdolności do pracy ze względu na chorobę lub inwalidztwo oraz po osiągnięciu wieku emerytalnego. Zakres i formy zabezpieczenia społecznego określa ustawa. Tym samym, z art. 67 ust. 1 Konstytucji RP nie da się wyprowadzić konstytucyjnego prawa do konkretnej postaci świadczenia społecznego, a podstawą ewentualnych roszczeń osób ubiegających się o rentę, emeryturę czy inną formę zabezpieczenia społecznego mogą być przepisy ustaw (ewentualnie rozporządzeń wykonawczych wydanych w granicach upoważnienia ustawowego), regulujące szczegółowo te kwestie (tak Sąd Najwyższy - Izba Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w postanowieniu z 24.01.2019 r., IUK4/18. L.).

Ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego wynika, że zaskarżoną decyzją z 12.01.2021 r. przeliczono świadczenie wnioskodawczyni z poszanowaniem w/w zasad czyli bez pomniejszenia podstawy emerytury wnioskodawczyni o sumę kwot pobranych emerytur. Wysokość emerytury ponownie ustalono zaskarżoną decyzją z 12.01.2021 r. na dzień (...) jako równowartość kwoty będącej wynikiem sumy składek zewidencjonowanych na koncie z uwzględnieniem waloryzacji wynoszącą i zwaloryzowanego kapitału początkowego podzieloną przez średnie dalsze trwanie życia dla osób w wieku równym wiekowi przejścia na emeryturę danego ubezpieczonego czyli 253 miesięcy. Od dnia 1.08.2015 roku do 31.10.2015r. emerytura ustalona w niniejszej decyzji jest świadczeniem korzystniejszym od dotychczas pobieranej wcześniejszej emerytury przyznanej decyzją z dnia 22.01.2009. wobec czego ZUS prawidłowo podjął jej wypłatę w tym okresie wstrzymując wypłatę wcześniejszej emerytury a kwoty wypłacone z tego tytułu po dniu 01.08.2015r. do 31.10.2015r. zaliczył na poczet emerytury ustalonej w zaskarżonej decyzji. Od dnia 1 listopada 2015r. ZUS natomiast zawiesił wypłatę emerytury ustalonej zaskarżoną decyzją z uwagi na fakt, że wcześniejsza emerytura w wysokości ustalonej decyzją z dnia 22.01.2009r. jest świadczeniem korzystniejszym.

W ocenie Sądu odwołanie jest zatem pozbawione uzasadnionych argumentów, albowiem dokonane wyliczenia są prawidłowe, wysokość emerytury została ponownie ustalona bez pomniejszania o kwoty wcześniejszych emerytur zgodnie z art. 194j. W miesiącu grudniu 2020r. emerytura powszechna wynosiła 2068,81 zł, a emerytura wcześniejsza 2279,58 złotych. Sąd jeszcze raz podkreśli, że wyliczenia wnioskodawczyni wskazane w odwołaniu są błędne z uwagi na porównywanie w nich wyliczonej w zaskarżonej decyzji kwoty brutto świadczenia z kwotami netto pobranych świadczeń. Gdyby skarżąca porównała wskazaną kwotę 1715,45 zł, z kwotami brutto przyznanego świadczenia w latach 2013-2018, zauważyłaby, że są one wyższe.

Reasumując - Sąd Okręgowy uznał, że organ rentowy prawidłowo dokonał

ponownego ustalenia wysokości emerytury wnioskodawczyni trafnie uznając, że

spełnia ona warunki do przeliczenia z urzędu jej świadczenia zgodnie z regulacją art. 194j ustawy emerytalnej.

Mając na względzie wskazane okoliczności, Sąd Okręgowy, na podstawie art. 47714§1 k.p.c., oddalił odwołanie wnioskodawczym, jako niezasadne.